

si de *barrejar*, de significat i forma tan inconciliables, i que *rabeig*-sigui un derivat postverbal de *rabejar*, quan evidentment és a la inversa. S'explica perquè *AlcM* posa a la base de tot una deformació del sentit que infligí a *rabeig* la ment embrollada del seu mestre AMAlcover (cita de «L'Ignorància») usant *rabeig* amb el sentit d'abstracte verbal 'acció de banyar'; cert que no deu ser ell sol que ha introduït en alguna mesura el verb més divulgat *barrejar* en l'esfera de *rabejar*, car en dóna indici en una cobla mallorquina, i en un ús ciutadellenc (deixat en termes vagues), i cita un passatge d'una obra juvenil de Joan Santamaria (de sentit moral també vague), però ja hem vist que Santamaria va usar el mot bé i inequívocament en els seus escrits més madurs.

És possible que un altre derivat de *RAPIDIUM vagi existir en parlars lleonesos, almenys l'ast. *rabiones* significa cosa semblant a *rabeigs*, com explica Rato «los saltos d'agua que dicen-yos ansina pe les orielles del Sella ---», i ell mateix l'usa amb aquest valor en el seu article *golfares*; anàlogament Vigón en l'asturià oriental de Colunga, i MzPi. cita *agua rapia* en un doc. lleonès de 1019: pot ser un cas de l'anomenat llatino-leonès per *rabuça*, i aquell *rabiones*, per *rabuones*. Tals contraccions són ben fàcils: *Lo Rabial* és un passatge ràpid del curs de la N. Pallaresa, al peu de Talarín (1957): en els parlars pallaresos, lleonesos i mossàrabs, en els quals la -r- no es consonantitzava en *g*, sinó que restava *y/g*, la reducció de *er* amb *e* ultratancada (=i) a *ti* > *i* era difícilment evitable. AMAlcover va usar algun cop un adjectiu *rabiu* amb el sentit (si fa no fa) de 'vigorós', que bé podria ser un altra prolongació mossàrab del nostre *RAPIDIU. Per a contactes amb *RABENT* i *RÈBEU*, *Font Rèbia*, vegeu aquests articles.

DERIV : *Rabejar* [c. 1400] 'banyar o ficar (quelcom) dins l'aigua, fins que estigui ben esbandit': és freqüent en Manescalies i tractats hipiàtrics del S. xv; així en la p. p. el P. Batllori (que ell creu de fi S. xiv) parlant d'un cavall malalt: «haja<s> saliva e frigola, ploma de perdius e sal, e sia molt bolit tot ensemps ab vi: e puis *rebege*-li n los lombles, axí calent quen [ileg. que u] pusca sofferir» (*AORBB* v, 212); *AlcM* en cita un passatge bastant anàleg en la *Menescalia* de Díez, que és d'uns cent anys més tard; i el següent, tant o més semblant «quant li serà passada la calor *rebege*-li les espatles» que treu del *Flos Medicinae* de la Bibl. Univ. de Bna., text del S. xv, que és idèntic (almenys en els passatges coneguts) amb la *Menescalia* catalana de la B. N. P., 215, de la qual dóna llargs extracts el *DBal* (llargs passatges iguals en els articles *cavall*, *golès*, *mascle* dels dos lèxics). Ja deu ser aquest mot la forma verbal *rebege*, que Aversó posa com a rim d'altres 21 formes verbals en *-ege* (652, 13).

Més tard s'usa sovint per 'esbandir': «VAXELLA DE LA CUYNA: lo fregall --- fregar los plats: defricare discos; *rabejar*: deluere, proluere», OPou (*ThPu.*, 228). El *DAG*. registra *rabejar* en el sentit de «passar aigua, rentar, banyar» a Mallorca («*rabeja* 'm aquest tassó»), i *rabejar-se* «banyar-se en un rabeig» a Vic («es *rabe-*

javen en el gorg a sota el Puig»). En el sentit definit per Pou el trobem en excel·lents escriptors nostres del NE.: «a reposar a vora del pou d'aigua gemada, mentre que jo passo la corda per la corriola, i baixo la galleda, i la *rabejo*, per orejar l'aigua, abans de poarla», Coromines (*La Vida Austera*, 220.10; *O. C.*, 732a); *rabejar els veires* 'esbandir-los', JSebPons (*Set Stivelles*, 151).

Però hi ha pertot tendència a posar de relleu la recreació, el reconfort, quasi oxigenació, del qui es *rabeja*, car bellament l'aplica Maragall alhora a tots els elements i medis vitals: confessa un troglodita «cada dia surto al ras, *rabejant-me* d'aire i de llum, tot lo que puc» (*Enric d'Ofjterdingen*, *O. C.* i, 609); «Apar serpent immensa, d'escata vermellosa, / que a través de l'Europa, d'un mar a l'altre mar, / respirant fum y flames, passàs esgarrifosa, son cabell, de guspíres y foc, a *rabejar*», *Atl.* (I, 29d, mot mantingut, i text a penes canviat, des de l'esbòs de 1867 a la versió darrera). «Damunt el front de la serra, / bé pots, mon cor, reposar, / suspès entre cel y terra / --- / vull sentir la tempestat. / Del molar, rey de les ones, / vull veure 'l salt poderós / ---. / De l'avenc a l'estelada / vull espayar l'esperit, / per dins vents y nuvolada, / terra y mar, aubes y nit. / De ta essència benehida / vull *rabejar* lo cor meu: / vull viure d'aquesta vida / que acosta l'ànima a Déu!», Costa (*Damunt l'Altura*, v. 50).

És clar que servant primordialment la connexió etimològica amb el líquid. Doncs 'refrescar-se, xopar-se, amarrar-se deliciosament, capbussant-se': «Les opulentes oques --- de totes les que hi havia en el corral era la més blanca i la més hermosa --- una veïna se les emmenà totes al riu --- no gosava ficar-se a l'aigua, mentre les altres oques s'hi *rabejaven* amb delícia, fins que a l'entrar de peus en una slobma que no hauria dit mai la fondària que tenia, es va sentir sospesat a flor de riu, i s'abandonà a la bona ventura d'un dolç corrent que totes les oques s'enduïa», Coromines (*A recés dels tamarus*, 184; *O. C.*, 500b32). «El soroll de la ressga --- ressonà en les nostres orelles -- 'a boirada s'esqueixà --- i es va sentir --- remor de fulles que viuen... I un esbart de cadernereres, eixit no sé d'on, va passar *rabejant-se* en el vent novell, joguinejant-hi amb gaia refiladissa. --- Ets sardinalers arriben ---», Ruyra (*Mànegues Marines*, *O. C.*, 176a).

També hi pot haver el *rabejar-se* morós, llecorós, morbós, en coses impures: «*rabejar-s'hi*: cebarse, ensañarse» (*DAG.*), que comença per ser un rebolcar-se en suc espessos, fangosos o orgànics: «refrescant-se 'l cap a grans xarbotades, acabant per ajaure's y revolcar-s'hi, enrogint les aygues ab la sanc de ses nafres --- Jo --- contemplava aquelles extranyeses casi sense consciència de lo que veyia, com no fos una mena d'enveja de *rabejar-me* com ell», MrnVayreda (*Puny* 1.4 VIII, 144 (116)); «--- mos fills escorredissos, / y ab blana mà fent tòrcer los sàlics y bogam, / hont creyan veure tendres aucells assustadissos, / me veren entre escumes, distreta, *rabejà'm*», *Atl.* VI, 23d; «ni --- se bolca dins el fanc ni *rabeja* may les seues ales dins